

CRITERIS TÈCNICS DE L'INVASSAT

CT02-240101

Criteri sobre tasques de neteja en centres de treball després de les inundacions per la DANA

NOVEMBRE 2024
CRT_INVASSAT_02GP_01_24

L'INVASSAT, com a òrgan científicotècnic en matèria de prevenció de riscos laborals de l'Administració de la Generalitat, manca de competències per a realitzar interpretacions de caràcter vinculant en matèria laboral, que corresponen en exclusiva als òrgans jurisdiccionals de l'ordre social. Per consegüent, tot l'exposat en aquest document es correspon amb el criteri que sobre el particular té aquest institut i s'emet a títol merament informatiu i no vinculant.

Tota la legislació referida pot ser consultada en els llocs web de l'INVASSAT (<http://invassat.gva.es>), i de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (<https://www.insst.es>) en els quals, a més, poden tindre accés a documentació elaborada pels mateixos instituts així com a enllaços d'institucions i organismes europeus i d'altres països que, sens dubte, podran resultar-li de gran interès.

Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball

CRITERI SOBRE TASQUES DE NETEJA EN CENTRES DE TREBALL DESPRÉS DE LES INUNDACIONS PER LA DANA

Versió nº2 (15 de novembre de 2024)

Centrant-nos únicament en els aspectes relatius a la seguretat i salut del personal que escometa tasques de neteja i condicionament en centres de treball afectats per les inundacions ocorregudes a la província de València amb motiu de la DANA.

I sense entrar a valorar, des d'un punt de vista legal, la decisió d'una empresa que no es dedica a realitzar este tipus d'activitats de:

- Dur a terme estes tasques en un centre de treball la titularitat del qual corresponga a una altra empresa, emprant per a això al seu propi personal (només al qual es preste de manera voluntària) i amb l'únic objectiu de prestar ajuda solidària en un moment d'emergència social
- O d'emprar el seu propi personal per a efectuar estes tasques en les seues pròpies instal·lacions, a pesar que este personal no ocupe llocs de treball relacionats amb estes

Siga el que siga el seu ofici o ocupació, quan el personal d'una empresa vaja a participar amb motiu del seu treball en les tasques de neteja i condicionament de centres de treball afectats per les inundacions, en compliment del deure general de l'empresari de garantir la seua seguretat i salut s'haurà d'actuar conforme als següents principis:

1. ASSEGURAR

Abans de permetre l'entrada de persones al centre de treball afectat, l'empresari titular del mateix haurà de verificar la seguretat general de les seues instal·lacions, especialment en relació amb:

- o La seguretat estructural, que pot haver-se vist compromesa per efecte dels danys provocats per la força de l'aigua. La estabilidad y resistencia de los posibles materiales existentes, especialmente aquellos que pudieran quedar almacenados o acopiados en altura.
- o Els subministraments i energies presents, tenint en compte especialment els riscos elèctrics originats per la possible aparició de zones humides o mullades o pels danys patits per les pròpies instal·lacions elèctriques.
- o Els contaminants que puguen haver-se mesclat amb l'aigua o difós a l'ambient, sobretot en cas d'emmagatzematge de productes químics perillosos.

En cas que l'accés no siga prou segur, no haurà de permetre's l'entrada a personal no especialitzat.

2. VALORAR

Verificada la seguretat general del lloc, abans d'iniciar les labors de neteja hauran d'identificar-se i valorar-se els riscos presents en el centre per personal amb capacitat preventiva que, si pot ser, conega l'empresa. Referent a això, l'ideal seria que este personal pertanguera a la modalitat preventiva (servici de prevenció) de l'empresa.

En qualsevol cas, el coneixement per part del personal a dalt referit sobre l'activitat desenrotllada en el centre i les característiques de les seues instal·lacions, productes, equips, etc. podria permetre, en determinats casos senzills, dur a terme esta identificació i valoració de riscos sense necessitat d'accedir al lloc.

Així mateix, hauran d'identificar-se i avaluar-se els riscos derivats de la pròpia activitat de neteja a realitzar, tenint en compte el possible contacte amb aigües estancades, fang i altres riscos existents (com el d'exposició a agents biològics per les pròpies aigües estancades, el risc per colps o sobreesforços en manipular manualment càrregues, etc.).

3. INFORMAR

Identificats i valorats els riscos, haurà d'informar-se dels mateixos i de les mesures de protecció a adoptar a totes les persones que vagen a accedir al centre, incloses, si és el cas, les que pogueren pertànyer a altres empreses o fins i tot a les possibles persones voluntàries particulars.

Concretament la informació subministrada haurà d'abastar, almenys:

- Els riscos existents
- Les mesures de seguretat i higiene a adoptar enfront d'estos.
- La forma en la qual s'organitzaran i prioritzar les tasques a realitzar.

4. SELECCIONAR

Les empreses tenint en compte la informació anterior, només hauran de permetre que participen en estes activitats persones treballadores l'estat de salut de les quals i capacitat preventiva siguen compatibles amb els riscos identificats. A estes persones haurà d'haver-se'ls traslladat totes les informacions relatives als riscos presents i la seua protecció.

5. PROTEGIR

Finalment, hauran d'adoptar-se les mesures necessàries per a la protecció de les persones que vagen a accedir al centre de treball, incloses les mesures en matèria de primers auxilis i els equips de protecció individual necessaris.

Referent a això, hauran de tindre's en compte les recomanacions realitzades per Salut Pública després d'una inundació, que poden consultar-se en els següents enllaços:

[Recomanacions Salut Pública després d'inundacions - Sanitat - Conselleria de Sanitat](#)

L'INVASSAT queda a la disposició de qualsevol de les empreses, organismes i institucions afectades per a proporcionar-los el nostre suport i assistència tècnica. Poden posar-se en contacte amb nosaltres o traslladar-nos les seues consultes directament a través del correu electrònic: sec-val.invassat@gva.es o de l'Oficina d'informació per la DANA habilitada per la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, a través del correu electrònic: : dana_ocupacio@gva.es.

Per a l'aplicació dels exposat es tindran en compte les notes a peu de pàgina que figuren a continuació.

Notes

1. L'INVASSAT, en la seua qualitat d'òrgan científicotècnic en matèria de prevenció de riscos laborals de l'Administració de la Generalitat, manca de competències per a realitzar interpretacions de caràcter vinculant en matèria laboral, que corresponen en exclusiva als òrgans jurisdiccionals de l'orde social. Per consegüent, tot l'exposat es correspon amb el criteri que sobre el particular té este institut i s'emet a títol merament informatiu i no vinculant.
2. Tota la legislació referida pot ser consultada en els llocs web de l'INVASSAT - <http://www.invassat.gva.es>, i de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball - <http://www.insst.es>, en els quals, a més, poden tindre accés a documentació elaborada pels propis instituts així com a enllaços d'institucions i organismes europeus i d'altres països que, sens dubte, podran resultar-li de gran interès.

ANNEX

10 RECOMANACIONS BÀSIQUES A TINDRE EN COMPTE EN TASQUES DE NETEJA DE CENTRES DE TREBALL AFECTATS PEL PAS DE LA DANA

Versió nº2 (15 de novembre de 2024)

- 1** Abans de començar les tasques de neteja i condicionament, inspeccionar els llocs de treball i verificar que la seua seguretat estructural, estabilitat i resistència, i no permetre l'entrada de personal si no són segurs. Esta inspecció hauria de ser duta a terme per personal amb capacitat tècnica, utilitzant la informació que puga aportar el titular del centre de treball.

Fer ús de perxes/pals de fusta per a comprovar l'existència de fossats, canals, forats, foradades, etc., i la presència d'objectes submergits.

- 2** Personal format i capacitat ha de comprovar que les instal·lacions són segures:

Procedir al tall dels subministraments actuant sobre els dispositius de tall (interruptor general en el quadre general, clau escomesa de gas, vàlvules de dipòsits de combustible, etc.).

Inspeccionar les instal·lacions (gas, electricitat, aire a pressió, etc.) per a verificar la seua integritat. Comprovar que no estan energitzades abans d'efectuar qualsevol operació en estes, i en cas contrari considerar que estan energitzades.

Inspeccionar l'estat de qualsevol altra instal·lació o àrea perillosa com, per exemple, zones d'emmagatzematge de productes químics.

No entrar en àrees inundades, o tocar equipament elèctric si el sòl està humit, llevat que estiguem completament segurs.

- 3** Identificar aquells llocs, zones, àrees o espais de treball en les quals es preveja l'existència atmosferes contaminades o amb deficient oxigen. En tractar-se de riscos especials no s'ha de permetre l'accés a estes zones, per risc greu i imminent. Estes tasques només poden ser realitzades per personal especialitzat i en elles es pot requerir l'ús d'equips, entre altres, de protecció respiratòria per a contaminants específics o l'ús d'equips de respiració autònoma.

- 4** Fer ús de calçat de seguretat adequat (amb caràcter preferent botes de canya alta amb sola resistent a la perforació i preferentment impermeable), ulleres de protecció (preferiblement de muntura integral o muntura universal amb protecció lateral), guants impermeables i si es manipulen materials, amb guants de protecció mecànica, màscara d'un sol ús (preferentment FFP2), roba de protecció (recomanable tipus 6 protecció contra líquids en forma d'esquitxada), en defecte d'això, pantalons de *camal llarg i camisa o similar de mànega llarga i, si es considera, casc de seguretat.

Si la màscara s'humiteja o s'esguita amb fang o llot, s'ha de retirar i canviar per una altra neta. No s'ha de reutilitzar la màscara d'una jornada per a una altra i cal tindre en compte que la barba reduïx la seua eficàcia protectora.

Tenint en compte que la roba podria quedar contaminada amb agents biològics, el més recomanable és utilitzar roba d'un sol ús. En cas contrari, s'ha de netejar i descontaminar després del seu ús d'acord amb la recomanació núm. 6.

- 5** Disposar de **farmaciola amb material per a primers auxilis** i, si és possible, que alguna persona amb formació en la matèria proporcione l'atenció en cas necessari. És altament recomanable que el personal que duga a terme tasques de neteja estiga vacunat enfront del tètanus.

Si algú patix un tall o laceracions amb materials tallants durant les tasques de neteja, efectuar una primera assistència (netejar i cobrir la ferida) i ràpidament buscar assistència mèdica si hi ha signes d'infecció.

- 6** **Netejar la roba, ferramentes, i equips amb solució sabonosa** després del contacte amb llots i aigües de la inundació. Si no hi ha accés a aigua neta, usar una solució d'aigua i lleixiu (aprox. 20 ml de lleixiu per litre d'aigua freda, és a dir, una proporció 1.50). Escórrer completament tota l'aigua i deixar assecar per complet. Cal tindre en compte que quan existisca risc a conseqüència del treball amb agents biològics, la rentada i descontaminació de la roba serà responsabilitat de l'empresa.

Llavar-se les mans sempre en cas de fer pauses (anar al lavabo, menjar, etc.) i en finalitzar les tasques. Si no hi ha aigua i sabó disponibles, usar un desinfectant per a mans amb base alcoholica.

Disposar de contenidors apropiats en els quals depositar els materials procedents de la neteja, incloent-hi guants d'un sol ús, màscares, etc.

- 7** Els **generadors i bombes de buidatge amb motor d'explosió** han de situar-se en l'exterior o de tal forma que es garantisca que els gasos de fuga van a l'exterior. No situar-los mai a l'interior dels locals. La seua utilització hauria de quedar reservada al personal capacitat.

- 8** La **manipulació d'objectes i materials** ha d'efectuar-se seguint les tècniques de manipulació de càrregues, i si és necessari, participant dos o més persones.

Si es requerix utilitzar maquinària i equips, així com la manipulació de productes químics, ha d'estar reservada només a persones amb formació i coneixedores del risc. S'haurà de prestar especial atenció perquè cap persona se situe dins del radi d'acció de la maquinària i equips, ni davall de càrregues suspeses.

- 9** En cas de detectar la presència de **contenidors, recipients, objectes o materials el contingut o la composició dels quals desconeixes**, no els manipules. Delimita i senyalitza la zona.

- 10** Establir **períodes de pauses i habilitar espais** perquè el personal pugua descansar durant les pauses, i si les tasques són a l'interior de locals possibilitar accés a l'exterior.

En la mesura que siga possible, procurar/proveir de mitjans de transport col·lectiu per a reduir l'ús vehicles privats.

Proveir subministrament d'aigua potable.

INVASSAT

Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball

www.invassat.gva.es

secretaria.invassat@gva.es

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació, Cultura,
Universitats i Ocupació